Súd:	Okresný súd Bardejov
Spisová značka:	6Csp/140/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8216206255
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI:	ECLI:SK:OSBJ:2018:8216206255.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD., v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: B. Č., G.. XX.XX.XXXX, K. L. X, XXX XX C., o zaplatenie 110,99 eur s príslušenstvom, takto

r o z h o d o l :

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalovanému sa n e p r i z n á v a náhrada trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa XX.XX.XXXX sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 110,99 eur spolu s úrokom vo výške 28 % ročne zo sumy 110,99 eur od 11.05.2016 do zaplatenia, a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca so žalovaným uzatvorili dňa XX.XX.XXXX zmluvu č. XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej žalobca pre žalovaného zriadil a viedol účet. Za poskytovanie produktov a služieb bol žalobca oprávnený účtovať na ťarchu vedeného účtu poplatky podľa aktuálneho Sadzobníka poplatkov. Povinnosťou žalovaného bolo mať na účte dostatok finančných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru, poplatkov v zmysle Sadzobníka a akýchkoľvek finančných záväzkov voči banke. Žalovaný porušil uvedenú zmluvnú povinnosť, keď sa dostal na účte do nepovoleného prečerpania vo výške žalovanej istiny a dlh nevyrovnal. Žalobca zatvoril účet žalovaného, o čom ho informoval posledným výpisom z účtu. Pred zatvorením účtu žalobca vykonal dňa XX.XX.XXXX internú účtovnú transakciu, a debetný zostatok na účte žalovaného previedol na svoj vnútorný pohľadávkový účet. Po dobu nepovoleného prečerpania je žalovaný povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby. Istina pohľadávky vo výške 110,99 eur je preto úročená úrokom vo výške 28 % ročne až do vyplatenia pohľadávky.

3. V podaní označenom ako špecifikácia žalovanej sumy doručenom súdu dňa 10.02.2017 žalobca uviedol, že istina dlhu vo výške 110,99 eur predstavuje rozdiel medzi všetkými debetnými a všetkými kreditnými obratmi vykonanými na účte žalovaného, vyplývajúcimi z predloženej platobnej histórie vo forme výpisov z účtu žalovaného. Debetné obraty predstavovali tieto operácie: žalovaného platobné príkazy, POS platby (nákupy), výbery z ATM a pod; úroky (sú na účte účtované vždy zo sumy aktuálne v debete za celé obdobie až po jeho vyrovnanie a pripísané sú vždy mesačne, rovnako ako kreditné úroky) vo výške 5,93 eur; zúčtované poplatky za vedenie účtu - poplatok za osobný účet (mesačne) vo výške 54,60 eur, upozornenia - upomienka - nepovolený debet (prečerpanie účtu) vo výške 45 eur, výzva - nepovolený debet (prečerpanie účtu) vo výške 30 eur, vedenie exekúcie - poplatok za vedenie účtu postihnutého výkonom rozhodnutia/exekúcie vo výške 60 eur. Ďalej uviedol, že ak nastane nepovolené prečerpanie, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania

je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby vo výške 20 % p.a. resp. od 01.07.2012 vo výške 28 % ročne. S nepovoleným prečerpaním, upomienkou a výzvou na jeho vyrovnanie je spojená povinnosť zaplatiť poplatok.

4. Rozsudkom sp. zn. XCsp/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX prvostupňový súd žalobu zamietol a vyslovil, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

5. Uznesením sp. zn. XXCo/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX Krajský súd v Prešove zrušil rozsudok prvostupňového súdu sp. zn. XCsp/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zamietnutí žaloby založil na tom, že žalobca nemôže žalovanému účtovať poplatky, ktoré neboli individuálne dojednané a na tom, že nemôže účtovať ani úroky, keďže neposkytoval žalobcovi žiaden úver. Z uzavretej zmluvy vyplýva, a to z jej článku IV. bod 2, že za poskytovanie produktov a služieb je banka oprávnená účtovať si poplatky podľa sadzobníka poplatkov a majiteľ účtu vyhlasuje, že mu banka poskytla informácie podľa zákona o bankách a že sa pred podpisom zmluvy oboznámil s poplatkami súvisiacimi s príslušnou zmluvou. Poplatky za služby banky nie sú podstatnou náležitosťou predmetnej zmluvy a podľa názoru odvolacieho súdu mohli byť dojednané aj vo všeobecných obchodných podmienkach. Súčasťou zmluvy sú aj všeobecné obchodné podmienky prostredníctvom doložky uvedenej v článku IV ods. 2. Táto doložka nie je neprijateľná, odkaz na všeobecné obchodné podmienky je takým istým písmom ako je zvyšok textu. Z tohto vyplýva, že aj poplatky uvedené vo všeobecných obchodných podmienkach sú súčasťou zmluvného vzťahu účastníkov konania. Pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu len z dôvodu, že žalobca nemôže účtovať žiadne poplatky, je takéto rozhodnutie nesprávne. Pokiaľ je možnosť účtovať poplatky, môže potom nastať stav, že žalovaný sa dostane do stavu nepovoleného prečerpania na účte, teda do stavu, kedy jeho účet ma záporný zostatok len v dôsledku účtovania poplatkov. V takom prípade je potrebné zistiť, či zmluva medzi účastníkmi konania takéto nepovolené prečerpanie umožňuje úročiť ako poskytnutý úver. Pokiaľ tomu tak je, mal by žalobca nárok aj na úroky. V každom prípade je však potrebné preveriť, či všetky poplatky, ktoré si účtuje žalobca, sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a či nevyplývajú z neprijateľných zmluvných dojednaní. Skutkové zistenia vo vzťahu k tomuto súd prvej inštancie neuviedol, čím zaťažil svoj rozsudok nepreskúmateľnosťou, pretože z neho nie sú známe skutkové zistenia, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie tejto právnej veci a tieto zistenia nie sú súčasťou rozsudku z toho dôvodu, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Z uvedeného dôvodu odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie zistí z akých konkrétnych poplatkov je zložená celková pohľadávka žalobcu. Posúdi, či dané poplatky sú alebo nie sú neprijateľné a v závislosti od toho zistí, či žalovaný má alebo nemá záväzok voči žalobcovi. V prípade, že došlo k nepovolenému prečerpaniu, súd prvej inštancie zistí, či žalobca má právo úročiť toto nepovolené prečerpanie a akou úrokovou sadzbou zistí, či táto úroková sadzba je alebo nie je primeraná v závislosti od toho rozhodne o jeho nároku na úroky. Je potrebné v zásade vychádzať z toho, že poplatok za vedenie účtu je poplatkom, ktoré si strany môžu dojednať. Pokiaľ súd uvádza, že dojednanie o poplatkoch je neprimerané, pretože tieto poplatky spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, mal by mať ujasnené za aké plnenia si žalobca tieto poplatky účtuje, aby mohol uviesť, že dojednanie poplatku spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Javí sa napríklad, že poplatok za vedenie účtu je poplatkom za všetky činnosti súvisiace s vedením účtu, teda nie je to poplatok za plnenie ktoré je bez reálneho obsahu pre žalovaného ako spotrebiteľa. A problematicky sa môže javiť poplatok za vedenie účtu postihnutého exekúciou, pretože nie je zrejmý dôvodov, prečo by mal byť vyšší poplatok za vedenie účtu, na ktorý sa vzťahuje exekúcia ako na vedenie iného bežného účtu.

6. Postupujúc v intenciách rozhodnutia súdu druhého stupňa prvostupňový súd vyzval žalobcu, aby doplnil skutkové tvrdenia, či skutkové okolností, od ktorých odvádza žalobou uplatnený nárok doplnil skutkovými tvrdeniami, z ktorých bude zrejmé (korešpondujúco ním predloženým listinným dôkazom), z akých konkrétnych poplatkov je zložená celková pohľadávka, na základe akého právneho titulu si uplatňuje uvedený nárok, akým spôsobom došlo k individuálnemu vyjednaniu jednotlivých poplatkov, za aké plnenia si žalobca tieto poplatky účtuje tak, aby súd mohol posúdiť, či dojednanie poplatku spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a zároveň konkretizoval, aké protiplnenie je za uvedené poplatky žalovanému poskytované, okrem iného s odôvodnením rozdielu a dôvodu účtovania vyššieho poplatku za účet postihnutý exekúciou a za vedenie iného bežného účtu.

7. Žalobca na výzvu súdu v podaní zo dňa 20.8.2018 uviedol, že prikladá zoznam transakcií na účte žalovaného od jeho zatvorenia až po zatvorenie účtu, t.j. rozdiel medzi debetnými a kreditnými obratmi vykonanými na účte žalovaného. Žalobca poplatok za vedenie účtu postihnutého exekúciou špecifikoval tak, že suma 5 eur pozostáva z nákladov na mzdy a sociálne odvody vo výške 3,97 eur, nákladov na informačné systémy vo výške 0,22 eur, náklady na dátové, telekomunikačné a poštové služby vo výške 0,25 eur, náklady na budovy a prevádzkové priestory a ostatné náklady vo výške 0,38 eur, náklady na odpisy súvisiace s hmotným a nehmotným majetkom vo výške 0,23 eur.

8. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu bola doručená dňa 08.02.2017, písomne nevyjadril. Na nariadené pojednávanie sa nedostavil.

9. Súd na nariadenom pojednávaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby zo dňa XX.XX.XXXX s prílohami, a z nich najmä Zmluvou o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb zo dňa XX.XX.XXXX, Všeobecnými obchodnými podmienkami Prima banka Slovensko, a.s., Sadzobníkom poplatkov Prima Banka, výpisom z účtu žalovaného, úrokovými sadzbami produktov, špecifikáciou žalovanej sumy zo dňa XX.XX.XXXX, vyjadrením žalobcu zo dňa 20.8.2018, výzvou na vysporiadanie nepovoleného zostatku, upomienkami na čl. 138-140 a s obsahom ďalších v spise pripojených listinných dôkazov, a zistil tento skutkový stav:

10. Žalobca a žalovaný uzatvorili dňa XX.XX.XXXX zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej žalobca zriadil a viedol pre žalovaného osobný účet číslo XXXXXXXXXX/XXXX v mene euro.

11. Podľa čl. IV. bod 2. Zmluvy za poskytovanie produktov/služieb je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa Sadzobníka poplatkov v platnom znení a všetky takéto poplatky účtuje na ťarchu zriadeného účtu na základe Zmluvy, ktorého sa poskytnutie produktu alebo služby týka, resp. na ťarchu akéhokoľvek iného účtu majiteľa účtu vedeného v banke. Majiteľ účtu vyhlasuje, že pred podpisom Zmluvy sa oboznámil s poplatkami súvisiacimi s príslušnou Zmluvou a so Sadzobníkom. Majiteľ účtu vyhlasuje, že pri uzatváraní príslušnej zmluvy mu banka poskytla informácie podľa § 37 ods. 2 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách v znení neskorších predpisov.

12. Podľa výpisu z účtu za obdobie XX.XX.XXXX - XX.XX.XXXX zostatok na účte žalovaného ku dňu XX.XX.XXXX bol záporný, a to mínus 110,99 eur. Podľa výpisu z účtu zo dňa XX.XX.XXXX zostatok na účte žalovaného v mesiaci september 2015 bol v sume 10 eur. Žalovaný sa dostal do záporného zostatku na účte v mesiaci október 2015 po zaúčtovaní poplatku za hotovostný výber vo výške 2 eur, poplatku za príkaz na úhradu zadaný v pobočke vo výške 1,50 eur, mesačného poplatku za vedenie účtu vo výške 3,90 eur, príplatku za vedenie účtu postihnutého exekúciou/výkonom rozhodnutia vo výške 5 eur, zostatok na účte žalovaného bol tak mínus 1,16 eur. Ku dňu XX.XX.XXXX bol zostatok na účte žalovaného 4,34 eur, ku dňu XX.XX.XXXX bol už zostatok na účte žalovaného mínus 4,56 eur, ku dňu XX.XX.XXXX bol zostatok na účte žalovaného mínus 28,71 eur, ku dňu XX.XX.XXXX bol zostatok na účte žalovaného mínus 53,50 eur, ku dňu XX.XX.XXXX bol zostatok na účte žalovaného mínus 94,08 eur, ku dňu XX.XX.XXXX bol zostatok na účte žalovaného mínus 105,18 eur, a ku dňu XX.XX.XXXX, t.j. ku dňu zatvorenia účtu, bol debetný zostatok na účte žalovaného mínus 110,99 eur.

13. Z pripojenej tabuľky o zložení pohľadávky žalobcu v podaní zo dňa 20.8.2018 vyplýva, že žalobca od žalovaného prijal platby spolu vo výške 1.248,54 eur. Zároveň na účte žalovaného boli vykonané debetné obraty vo výške 1.359,53 eur (poplatky za transakcie v počte 8 spolu v sume 12 eur, poplatok za balík služieb á 3,90 eur v počte 14 spolu v sume 54,60 eur, poplatok za upozornenie - debet á 15 eur v počte 3 spolu v sume 45 eur, úroky/daň v počte 5 spolu v sume 5,12 eur, použ. ATM PRIMA banky v počte 3 spolu v sume 180 eur, výber hotovosti 210,43 eur, odchádzajúca platba 751,57 eur, poplatok za výzvu - debet á 30 eur v počte 1 spolu v sume 30 eur, poplatok za vedenie exekúcie á 5 eur v počte 12 spolu v sume 60 eur, úroky v sume 0,81 eur, prevod na sporenie 10 eur.

14. Dňa XX.XX.XXXX žalobca vykonal internú účtovnú transakciu a debetný zostatok na účte žalovaného previedol na svoj vnútorný pohľadávkový účet.

15. Podľa Sadzobníka poplatkov žalobcu účinného od 01.07.2016 predstavuje úroková sadzba pri nepovolenom prečerpaní účtu 28 % ročne.

16. Podľa § 708 odsek 1 a 2 Obchodného zákonníka zmluvou o bežnom účte sa zaväzuje banka zriadiť od určitej doby na určitú menu bežný účet pre jeho majiteľa. Na uzavretie zmluvy sa vyžaduje písomná forma.

17. Podľa § 710 Obchodného zákonníka ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.).

18. Podľa § 52 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ,,Občiansky zákonník") v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

19. Podľa § 52 odsek 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné..

20. Podľa § 52 odsek 3 a 4 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

21. Podľa § 53 odsek 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

22. Podľa § 53 odsek 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

23. Podľa § 53 odsek 3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa rozsudku ESD zn. C - 26/13 - Článok 4 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o zmluvnú podmienku, ako je tá, o ktorú ide vo veci samej, požiadavka, podľa ktorej zmluvná podmienka musí byť formulovaná jasne a zrozumiteľne, sa má chápať tak, že stanovuje nielen to, aby dotknutá podmienka bola pre spotrebiteľa gramaticky jasná a zrozumiteľná, ale aj to, aby zmluva jasne vysvetľovala konkrétne fungovanie mechanizmu zmeny cudzej meny, na ktorý sa odvoláva dotknutá podmienka, ako aj vzťah medzi týmto mechanizmom a mechanizmom stanoveným ostatnými podmienkami týkajúcimi sa poskytnutia úveru, aby bol tento spotrebiteľ schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú. Na základe vyššie uvedeného súd zdôrazňuje, že jedným z najdôležitejších faktorov pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy je, či je zmluva transparentná. Transparentnosť zahŕňa, či je napísaná jasným a zrozumiteľným jazykom, či je systematická, či je napísaná dostatočne veľkým a čitateľným písmom. Transparentnosť však neznamená iba jasnosť a zrozumiteľnosť, zahŕňa v sebe aj určitú povinnosť podnikateľa upozorniť na rôzne zmluvné dojednania. Zásada transparentnosti a poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložite formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

25. Zo Zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb nevyplýva, že rôzne poplatky účtované bankou budú vykazované na tomto účte tak, že vznikne nepovolené prečerpanie. V zmluve je uvedené (čl. IV. ods. 2), že za poskytovanie produktov/služieb je banka oprávnená zúčtovať si poplatky podľa Sadzobníka poplatkov a všetky takéto poplatky účtuje na ťarchu účtu. Avšak spotrebiteľ nebol priamo v zmluve upozornený, že sa takýmto spôsobom môže dostať do nepovoleného prečerpania. Z hľadiska transparentnosti zmluvy mala byť táto skutočnosť osobitne zvýraznená priamo v zmluve (nie napr. len v Obchodných podmienkach), pretože aj spotrebiteľ, ktorý má na účte nulový zostatok a účet nevyužíva sa časom dostane do nepovoleného prečerpania úročeného značným úrokom, čo súd považuje za neprípustné obohacovanie zo strany banky.

26. Súd má teda za to, že v prípade poplatkov za poskytovaný balík služieb, by pri omeškaní s ich splatnosťou patrili žalobcovi zákonné úroky z omeškania. Súd sa však nemôže stotožniť s tým, že takýmto spôsobom vytvára žalobca nepovolený debetný zostatok na bežnom účte, ktorý úrokuje vysokým úrokom vo výške 28 % ročne, napriek tomu, že klientovi žiadne peňažné plnenie vo forme napr. úveru neposkytuje. Takáto zmluvná podmienka je teda v neprospech klienta - spotrebiteľa hrubo nerovnovážna a preto neplatná a to aj napriek tomu, že v § 53 Občianskeho zákonníka uvedená nebola, keďže tam uvedený výpočet je len demonštratívny. Vyššie uvedenému záveru v súčasnom znení Občianskeho zákonníka korešponduje už výslovne § 53 ods. 4 písm. v), podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie. Úroky vo výške 28 % p.a. - tzv. debetné úroky súd nepriznal z vyššie uvedených dôvodov.

27. Krajský súd v Trnave vo svojom rozsudku sp. zn. 10C 325/2014 zo dna 13.08.2014 vo vzťahu k poskytovaniu odplaty bez zodpovedajúceho protiplneniu uviedol cit.: ,,V tomto prípade potom odvolací súd má jednak za to, že u podraďovania zmluvných podmienok pod režim ust. § 53 ods. 1 vety druhej O. z. a posudzovania toho, či sa týkajú hlavného predmetu plnenia, je namieste skôr reštriktívnejší (zužujúci) výklad, keďže len ten zamedzí tomu, aby sa spod režimu zvýšenej ochrany normami spotrebiteľského práva vymaňovali aj podmienky, ktorých súvis s hlavným predmetom plnenia možno vybadať len vo všeobecnej rovine a ktoré často slúžia len organizačnému zabezpečovaniu podnikateľskej činnosti toho, kto do zmluvného vzťahu so spotrebiteľom vstupuje, okrem toho však je tu nezanedbateľný tiež rozmer problému akcentovaný už súdom prvého stupňa, ktorým je to, že i pri posudzovaní následnej otázky prijateľnosti zmluvnej podmienky je takpovediac kľúčovým to, či konkrétne dojednanie predstavuje prínos pre obe strany spotrebiteľského vzťahu. Korektné odpovede na obe takéto otázky mali povahu tzv. spojených nádob a prvá musela znieť tak, že podmienka spočívajúca v dojednaní práva banky (a povinnosti klienta) na poplatok za správu úveru sa hlavného predmetu plnenia vo vyššie opisovanom ponímaní priamo netýka, pretože hlavným predmetom plnenia je tu poskytnutie úveru (zo strany banky) a jeho splácanie (zo strany klienta), vedenie evidencie o priebehu čerpania a splácania úveru je logickou súčasťou podnikateľskej činnosti na poli bankovníctva, zahrnuteľnou do odplaty za poskytnutie disponibilných finančných prostriedkov veriteľa dlžníkovi (rozumej do úrokov majúcich zohľadniť i tu diskutované obslužné činnosti bez toho, aby tieto bolo treba honorovať osobitne a tým zvyšovať celkovú cenu požičiavaných peňazí) a ak sa má hlavného predmetu plnenia týkať poplatok za správu úveru, bude sa ho týkať prakticky každá podmienka súvisiaca s tým, že tu ide o úver (ktorý príliš široký výklad ale zjavne je v rozpore s účelom úpravy, ktorým je zabezpečenie čo najväčšej možnej ochrany spotrebiteľa). Odpoveď na druhú otázku potom v zhode so súdom prvého stupňa (nech aj týmto argumentujúcim bez priameho odvolania sa na tuzemské právo) bolo možné sformulovať tak, že kritériu prijateľnosti podmienky a rovnovážnosti práv a povinností strán spotrebiteľského vzťahu nezodpovedá podmienka o poplatku, ktorý nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za ktorý sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia, ale takáto podmienka slúži výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa na maximalizácii zisku spojeného s existenciou zmluvného vzťahu.“

28. Pokiaľ ide o poplatky za upomienky a výzvy, súd ich nepriznal z nasledujúcich dôvodov. Žalobca nepreukázal zmluvné dojednanie strán o povinnosti žalovaného platiť úroky a poplatky, ktoré boli vykonávané na ťarchu bežného účtu, ako aj ich výšku. Od spotrebiteľa totiž nie je možné požadovať poplatky, ktoré nie sú individuálne dojednané v zmluve. Súd má tiež za to, že pre výšku týchto poplatkov tieto poplatky sú v rozpore s dobrými mravmi, tieto poplatky majú sankčnú povahu, čo je neprípustné a ich hlavným cieľom je zvyšovanie zisku žalobcu. Poplatkom nezodpovedná reálne protiplnenie. Zároveň

žalobca nepreukázal (ale ani len netvrdil v žalobe, kedy boli upomienky a výzva a či boli a akým spôsobom zasielané spotrebiteľovi) doručenie týchto výziev, ktoré si účtoval. Žalobca až na výzvu súdu doručil 3 vyhotovenia upomienok a to zo dňa XX.XX.XXXX, XX.X.XXXX Q. X.X.XXXX a 1 výzvu zo dňa XX.X.XXXX, avšak žiadnym spôsobom nepreukázal ich reálne doručovanie žalovanému. Okrem toho nehodno opomenúť, že žalobca žiadnym spôsobom nereflektoval výzvu súdu týkajúcu sa zdôvodnenia, prečo by malo byť vedenie účtu postihnutého exekúciou zaťažené vyšším poplatkom ako vedenie bežného účtu.

29. Podľa § 53a Občianskeho zákonníka ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

30. Na margo vôbec možnosti nepovoleného prečerpania súd odkazuje na rozhodnutie Okresného súdu Prešov č.k. 9C/113/2015-51 zo dňa 15.10.2015,ktoré bolo potvrdené Krajským súdom v Prešove sp. zn. 21Co/10/2016 zo dňa 24.11.2016, a ktorým súd vyhlásil zmluvnú podmienku uvedenú v bode 3.12 VOP Prima banky a.s. za neplatnú pre neprijateľnosť. Krajský súd v Prešove v bode 20 svojho rozhodnutia uvádza, že súd prvej inštancie správne konštatoval, že uplatnený úrok žalobcu vo výške 28 % ročne pri nepovolenom prečerpaní má povahu neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa ust. § 53 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, keďže išlo o formulárovú zmluvu s vopred určenými podmienkami a nemožnosťou ich zmeny zo strany žalovanej.

31. Podľa § 2 písm. e) zákona č. 129/2010 Z.z. - na účely tohto zákona sa rozumie
e) povoleným prečerpaním forma spotrebiteľského úveru, ktorý umožňuje spotrebiteľovi disponovať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku jeho platobného účtu, ktorý má vedený u veriteľa,
f) prekročením automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania.

32. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. - Ak ide o zmluvu o otvorení bežného účtu a existuje možnosť, že sa spotrebiteľovi umožní prekročenie, veriteľ je povinný informovať spotrebiteľa pravidelne v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi o úrokovej sadzbe spotrebiteľského úveru, podmienkach, ktoré upravujú jej uplatňovanie, indexe alebo referenčnej sadzbe, ktorá sa vzťahuje na pôvodnú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, sankciách, úrokoch z omeškania a poplatkoch za toto prekročenie a podmienkach, za ktorých sa tieto poplatky môžu meniť.

33. Povoleným prečerpaním sa rozumie zmluvne založené právo spotrebiteľa využívať na platobnom účte viac prostriedkov, ako je aktuálny zostatok na tomto účte. Naproti tomu situáciu, keď klient prostredníctvom platobnej karty čerpal viac peňažných prostriedkov, než koľko sa mu žalobca zaviazal zmluvne poskytnúť, je ako faktický stav na účte k platobnej karte treba považovať za prekročenie (pozri tiež Nález Finančného arbitra ČR reg. Číslo 380/SU/2013). V tejto prejednávanej veci nebolo dohodnuté, aby mohol žalobca prostredníctvom platobnej karty čerpať finančné prostriedky presahujúce jeho prostriedky a povolené prečerpanie a preto nejde o prekročenie v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z., ale tzv. „nepovolený debet“ vytvoril žalobca účtovaním úrokov a poplatkov na ťarchu účtu žalovaného (viď č.l. 31-47 spisu). Takýmto spôsobom dokonca úročný debet podľa názoru súdu je nezákonný a bez pochýb v rozpore s dobrými mravmi.

34. Nemožno v tejto súvislosti opomenúť rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/65/2016 zo dňa 22.5.2017, v ktorom tamojší súd určil, že zmluvná podmienka nachádzajúca sa vo všeobecných obchodných podmienkach Prima banky Slovensko a.s. účinných od 01.07.2016 v bode 3.12 v znení: „Pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu.“ je pre svoju neprijateľnosť neplatná a tiež určil, že

zmluvné podmienky nachádzajúce sa v sadzobníku poplatkov Prima banky a.s. účinné od 01.07.2016 v prvej časti - fyzické osoby v bode 4, nasledujúceho znenia: „Zmluvná pokuta pri nepovolenom prečerpaní účtu 15 €. Zmluvná pokuta pri nepovolenom prečerpaní účtu po upozornení 15 €. Výzva pri nepovolenom prečerpaní účtu 30 €. Príplatok za vedenie účtu postihnutého exekúciou alebo výkonom rozhodnutia 5 €." sú pre svoju neprijateľnosť neplatné. (išlo o obdobný Sadzobník poplatkov ako pripojil žalobca k žalobe na podporu svojho nároku). Rovnako tak rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/170/2016 zo dňa 10.5.2017, ktorým súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 3.12 Všeobecných obchodných podmienok Prima banky a.s. účinných od 01.10.2016 v znení: „Pri zúčtovaní poplatkov môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „ Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu." je pre svoju neprijateľnosť neplatná.

35. V súvislosti s účtovanými poplatkami výzvu pri nepovolenom prečerpaní účtu 30, príplatok za vedenie účtu postihnutého exekúciou alebo výkonom rozhodnutia 5 €." opäť odkazujúc na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/65/2016 zo dňa 22.5.2017, ktorým vyslovil neprijateľnosť týchto dojednaní, je potrebné zdôrazniť, že „jedným z najdôležitejších faktorov pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy je, či je zmluva transparentná. Transparentnosť zahŕňa, či je napísaná jasným a zrozumiteľným jazykom, či je systematická, či je napísaná dostatočne veľkým a čitateľným písmom. Transparentnosť však neznamená iba jasnosť a zrozumiteľnosť, zahŕňa v sebe aj určitú povinnosť podnikateľa upozorniť na rôzne zmluvné dojednania. Zásada transparentnosti a poctivosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Treba teda uviesť, že i v spotrebiteľských zmluvách je možné Všeobecné obchodné podmienky a Sadzobníky poplatkov uplatniť, avšak takáto aplikácia má nielen formálne obmedzenie ale aj obmedzenie obsahové. Je treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, naopak nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložite formulovanej a malým písmenom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú. Pokiaľ tak i napriek tomu dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu. Tiež je potrebné zdôrazniť, že sadzobník poplatkov nemôže slúžiť na to, aby v ňom uvedený poplatok nahradzoval sankciu - zmluvnú pokutu za porušenie povinností spotrebiteľa, na ktorú by tento mal byť v súlade so zásadou transparentnosti osobitne upozornený. Podľa www.slovnik.azet.sk <http://www.slovnik.azet.sk> - poplatok je peňažná hodnota za používanie niečoho, za úkon, službu a pod. Za poplatok teda priemerný spotrebiteľ očakáva ako protihodnotu nejaké protiplnenie v jeho prospech. Poplatok, ktorého obsahom protiplnenie nie je a ktorý sa účtuje pri porušení zmluvných povinností spotrebiteľom, je teda v skutočnosti sankciou a preto z hľadiska systematiky a zrozumiteľnosti sa nemá nachádzať medzi poplatkami, za ktoré spotrebiteľ skutočne protiplnenie obdrží. Na základe vyššie uvedeného tak ani postup žalobcu, ktorý poplatok za upozornenie pri nepovolenom prečerpaní nahradil zmluvnou pokutou nemôže obstáť a pre svoje netransparentné umiestnenie iba v Sadzobníku poplatok, je takáto zmluvná pokuta neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poplatok s názvom príplatok za vedenie účtu postihnutého exekúciou alebo výkonom rozhodnutia nebol súdu žiadnym spôsobom vysvetlený a chýba najmä odôvodnenie v čom je vedie účtu a vedenie účtu postihnutého exekúciou pre žalobcu finančne rozdielne. Poplatok teda súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poplatok s názvom výzva pri nepovolenom prečerpaní účtu považuje súd za obchádzanie ustanovení o zmluvnej pokute a preto (vrátane vyššie uvedených dôvodov o jeho netransparentnom umiestnení) a teda za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Neprimeranosť sankcií klienta je zrejmá na prvý pohľad, keďže pri „umelo vytvorenom debete" napr. 1 €, spotrebiteľovi reálne hrozí a) zmluvná pokuta pri nepovolenom prečerpaní účtu - 15 €, b) zmluvná pokuta pri nepovolenom prečerpaní účtu po upozornení - 15 €, c) výzva pri nepovolenom prečerpaní účtu - 30 €, d) debetný úrok - 28% ročne a e) úrok z omeškania - 5% ročne. Takéto sankcionovanie sa súd nebojí označiť za „obludné". Pokiaľ ide o žalobcom tvrdené náklady na upomienku a výzvu, súdu sa javí, že výška poplatkov nie je primeraná. Vyčíslenie nákladov je pre súd nedôveryhodné najmä s prihliadnutím na to, že tieto náklady sú pri výzve dvojnásobné oproti upomienke. Súd musí konštatovať, že z hľadiska obsahu ide ako u upomienky, tak aj u výzvy v podstate o upozornenie dlžníka na omeškanie. Oba dokumenty sú genericky produkované a vyznačujú sa odlišnosťou iba v osobe dlžníka a dlžnej sumy. Ak náklady na mzdy a sociálne odvody pri výzve majú byť 16,06 €, tak potom ak jeden pracovník vyhotoví denne 5 výziev (a to len za hodinu pracovného času), za mesiac výziev 100, tak má zarobené, keďže mzdové náklady predstavujú cca 1600 €. Žalobcom vyčíslené položky tak súd považuje za značne nadhodnotené."

36. Žalobca požadoval zaplatenie sumy 110,99 €. Vychádzajúc z predloženej špecifikácie poplatkov žalobcom v podaní zo dňa 20.8.2018, ako aj vychádzajúc z výpisu z účtu na čl. 31-47 spisu, už len jednoduchý súčet nedôvodne požadovaných poplatkov za upozornenie debet v počte 3 ks spolu v sume 45 eur, poplatkov za výzvu - debet 30 eur a príplatkov za vedenie účtu postihnutého exekúciou alebo výkonom rozhodnutia 12 x 5 eur (60 eur), spolu 135 eur presahuje žalovanú sumu, preto nemožno žalobe žalobcu vyhovieť. S poukazom na uvedené súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

37. Záverom súd argumentačne podporujúc svoje závery vychádzajúc z obdobných skutkových okolností prípadu poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/51/2018 zo dňa 13.9.2018, v ktorom okrem iného súd druhej inštancie uviedol, že „súd prvej inštancie rozhodol správne, aj pokiaľ nepriznal žalobcovi istinu pohľadávky, ktorá pozostáva z poplatkov za upomienky, výzvy a vedenie účtu postihnutého exekúciou. V tomto smere je rozhodnutie súdu prvej inštancie zákonné a vecne správne. Z dokazovania bolo nepochybne zistené, že samotná zmluva neupravuje konkrétne, aké odplaty za služby by bola a za akých podmienok žalovaná povinná platiť, táto len odkazuje na Sadzobník poplatkov a VOP. Úrokové sadzby produktov, Sadzobník a ani VOP neboli individuálne dojednané medzi stranami sporu. Súd prvej inštancie podrobil prieskumu aj poplatky za poskytovanie služieb (okrem iného) a sadzby, ktorými bolo nepovolené prečerpanie úročené. Poplatkové zaťaženie spotrebiteľa bez poskytnutého protiplnenia banky je potrebné vyhodnotiť ako neprijateľné. V oblasti ochrany spotrebiteľa je potrebné mať na zreteli zásadu poctivosti a to vo forme tzv. princípu dôvery v oblasti ochrany spotrebiteľa. Ústavný súd Českej republiky v nálezoch II. ÚS 3/06 zo 6.11.2007 a I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013 uviedol, že uplatňovanie princípu dôvery v úkony ďalších osôb v sociálnom styku je základným predpokladom pre fungovanie komplexnej spoločnosti. Dôveru je potrebné pokladať za elementárnu kategóriu sociálneho života. V praxi sa zásada poctivosti prejavuje okrem iného v tom, že text spotrebiteľskej zmluvy, osobitne vtedy, keď sa jedná o formulárovú zmluvu, má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logicky usporiadaný. V tomto smere odvolací súd pripomína závery Ústavného súdu Českej republiky vo veci sp. zn. I ÚS 3512/11 cit.: „Je třeba zdůraznit, že obchodní podmínky ve spotřebitelských smlouvách na rozdíl třebaod obchodních smluv mají sloužit především k tomu, aby nebylo nezbytné do každé smlouvy přepisovat ujednání technického a vysvětlujícího charakteru. Naopak nesmějí sloužit k tomu, aby do nich v často nepřehledné, složitě formulované a malým písmem psané formě skryl dodavatel ujednání, která jsou pro spotřebitele nevýhodná a o kterých předpokládá, že pozornosti spotřebitele nejspíše uniknou (například rozhodčí doložka nebo ujednání o smluvní pokutě). Pokud tak i přesto dodavatel učiní, nepočíná si v právním vztahu poctivě a takovému jednání nelze přiznat právní ochranu.“ Nepochybil preto súd prvej inštancie, ak uviedol, že od spotrebiteľa nemožno požadovať poplatky, ktoré nie sú individuálne dojednané v zmluve.“

38. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. O náhrade trov konania súd rozhodol v súlade s citovaným ustanovením § 255 ods. 1 tak, že žalovanému ako úspešnému v konaní právo na náhradu trov konania nepriznal, keďže žalovaný si žiadnu náhradu trov konania neuplatnil.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.